

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬКОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 2/8 (6517)

П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛИСТОПАДА 1944 РОКУ

Ціна 20 коп.

Хата-читальня—джерело політичного виховання мас

Незабутні історичні події розгортаються зараз у нас перед очима. Шемелько-фашистські розвідники та їхні досвідки, що піддали меч проти великого російського народу, від якого ж меча і гинуть. Покупили війни уже опало фашистське літво і близький час, коли над Берліном підніметься прапор Перемоги.

У весь світ, притакувавши подих, саїкує за переможним крокуванням Червоної Армії. Найглибший інтерес викликають ці величезні події у трудящих Радянського Союзу.

В останню війну надзвичайно зросла політична активність населення, зокрема сільського. Та це в зрозуміло. Адак наші солдати, у більшості випадків, самі були живими свідками жахливої трагедії—кривах злодіянь і насильств, що їх приносила з собою на радянську землю гітлерівська дитовбація.

Треба донести до кожної людини, щоб активність колективного господарства, його інтерес до політичного життя країни, до подій, що відбуваються. Хата-читальня, сільський клуб—це те місце, де найбільш дієво пов'язати з вищими шарами сільського населення. Тут колективні організації мають бути активними учасниками у фронті Вітчизняної війни, про подвиги патріотів в тилу, радять, як поводити і свою автономну рідну Червоної Армії. Само через хата-читальню колективні та колективні значущою мірою організуються до громадського та політичного життя країни. Ці впливи лекцій, бесід, доповідей більш зрозуміло стає їх самосвідомість.

Завдячуючи хата-читальням, червоному кутком, сільським клубам—ось особа, що їм довірено відповідальну та почесну роботу за собою: з'ясувати в масі, знайти її з усім тим, чим багата зараз наша літність.

Праця заводу-хати-читальнями—справді важка, але відносно проста. Завдячуючи, казав в одній з своїх промов М. І. Калінін.—Людина хотівши до нова несе освіту в масу. Що може бути більш захоплюючим, ніж свідомість, що ти поширюєш розумовий світло над народних мас.

Огляд готівності політосвітзакладів до яких, що провадиться зараз на селі, показує, як багато талановитих організаторів в нас серед політосвітдіячів.

До їх числа, перш за все, належить заводу-хата-читальням колективні організації—Оксана Валуєнко.

Ще в передвесняні дні, коли старі колективи, до пильної почі сиділи в правліні, розробляли план своєї, Валуєнко збирала колективні і зливали в них про те, що честь колективу зростає виборювати не тільки в різничій або гвардійській бригаді, а і в хата-читальні. За роботу молоді злилася відразу з після зборів. Хто взявся за роботу писати, хто бібліотеку укомплектувати, хто бесіди готувати. Літне багато дієвих сільськогосподарських робіт активісти хата-читальні провели в бригадах понад 600 бесід, впустили багато бойових листків, стінінок. Великий від роботи час сільські жителі завжди проводили в хата-читальні. Свої газети, книги про героїзм радянських людей, настільні гри змислові і сюжетні завжди довідали. Дуже часто люди заглядали фронтівки-зелені. Іх розповіді про фронтове життя були такі захоплюючі, що люди не помічали, як минає час.

Хата-читальня колективу ім. Дуценка стала справжнім центром масово-політичного, агітаційного та культурного життя на селі—не без гордості відзначало у сьому річницю, по звіту голови колективу, бюро районного партії

Прізвище Оксани Валуєнко врасуєлось на дошці пошани поруч з прізвищем голови передового в районі колективу ім. Дуценка.

Енергійно і сумлінно працюють деякі заводу-хати-читальнями та клубами в Запорізькому сільському, Гуляницькому та Ново-Миколаївському районах. Тут і гуртки художньої самодіяльності працюють, і працівники артистично часті виступають, і кінорежисери демонструються. Мудра історична доповідь товариша Сталіна, присвячена XXVII роковинам Великого Жовтня, викликала живий інтерес у сільських жителях. В багатьох хата-читальнях організовано столи довідок. На консултант залучені активісти з місцевої інтелігенції. Крім того, в деяких районах за селом створюються декоративні групи. Проступили вже до роботи актори в селі Василя Керпінці партійно-радянські працівники, вчителі, агрономи, лікарі готуються заступити перед колективними з доповідями про воєнно-політичне та міжнародне становище Радянського Союзу, з рідом науково-популярних лекцій.

У ані підготовки сільських клубів до змінних форм роботи особливо помітна турбота, що її вкладають до політосвітзакладів голови багатьох колективів та сільрад. Голова колективу ім. Куйбішева, Приморського району, тов. Волков не лише допоміг вперемонтувати та обладнати клуб, не тільки звів туди паливо, а й потурбувався про виготовлення настільних ігор.

В той же час огляд показав, що культурні вогнища створені ще далеко не в усіх колективах та селлах. За певними даними, зост не за призначенням використовуються понад 50 хата-читальнь червоних кутків, сільських клубів.

Зобов'язаність можливості культурно провадити години довідали колективні загоспартії Червоної партії, Солотківської сільради, Велико-Томашівського району, лише через те, що голова колективу вважав клубне приміщення для своїх квартири. Мириться з таким же обурливим фактом в Андриївському, Куйбішевському, Михайлівському, Веселівському районах в Приморському районі інспектор відділу народної освіти з політосвітроботи тов. Кітель на все літо відзначив на ішу роботу. Так само зробили і в Андриївському районі. В Кам'яно-Дніпровському районі багато клубів, хата-читальнь досі не обладнані, в них нема вікон та дверей, несправні лічківки.

Чи варт доводити, на який поміжливий, несправний шлях стають керівники району, коли забувають про важливішу ділянку роботи—культурний фронт, і хто, як по воні, в першу чергу, мають бути зацікавлені в тому, щоб політична та виховна робота серед населення провадилася щоденно і на високому рівні?

Хата-читальня, клуб, червоний куток мають бути відкриті в кожному колективі, селі. З особливою любов'ю сільські колективні повинні взятися за організацію вогнища культури у відділеннях від районного місцевостях. Треба домогтися, щоб всі вони були радіофізовані, просвітакувати, щоб люди своєчасно отримували свіжі газети.

Широко треба розповсюдити досвід деяких місцевих колективних організації, що шеструють над хата-читальнями.

Перед місцевими радами, райкомами колективів, інтелігенцією стоїть болюче завдання—домогтися, щоб затихло, тепло і привітно було в кожній хата-читальні, клубі, щоб це місце був піднесеної рільні політичної культури та виховної роботи політосвітзакладів. Ця робота буде успішною не тільки залучатися до всієї сільської маси.

У Володимирському Будинку літній дядько, батьки яких загинули на фронтах Вітчизняної війни.

На фото: діти в кімнаті ігор. Фото А. Сидорова. (Фотохроніка ТАРС).

По Радянському Союзу

Латвійські робітники відбудували фабрику лляних тканин

У Рязі, в урочистій обстановці, було найбільшу в Латвії фабрику лляних тканин. Вона працює на власній електроенергії.

В перші дні після визволення Риги колективні робітники, інженери і службовці зобов'язалися створити власну енергетичну базу і в швидкоплинний строк пустити фабрику. Вдень і вночі механіки ремонтували котельні, відбудували турбогенератори. Робітники ремонтували і зборили встаткування в цехах. Жінки очисили склади та двір.

В призначений день силова станція фабрики дала струм і фабрика запрацювала. Вона випустила перші сотні метрів високонякісного лляного полотна.

(ТАРС).

Зекономлено 216 мільонів кіловатгодів електроенергії

Центральний Комітет профспілки робітників електростанцій і Наркомат електростанцій СРСР підбили підсумки змагання енергобудів і енергозбудівців за економію електроенергії в третьому кварталі.

Змагання було охоплено 2.118 промислових підприємств. Зекономлено 216,5 мільонів кіловатгодів.

Першість завойовує енергобуд «Мосенерго». За ним зазвичай перехідний Червоної Прапор ЦК профспілки і Паркомату.

(ТАРС).

Здравниці для бійців і офіцерів Червоної Армії

В мальовничих місцевостях під Каунасом і Вільнюсом готуються до відкриття два будинки відпочинку для бійців і офіцерів запорізьких частин Червоної Армії. У відведених під будинки відпочинку приміщення почалися ремонт.

(ТАРС).

Дитячі установи в Рязі

У столиці Латвії відкрито шість дитячих будинків. В них виховуються діти-сироти, батьки яких загинули в боях проти гітлерівських загарбників, і діти урячених до Німеччини жителів Риги. Держава забезпечила виховання всіх необхідних Крім цих закладів в місті старієна широка етка дитячих садків. Іх відвідують малата у ті години, коли їх батьки зайняті роботою на підприємствах і на відбудованні місцевого господарства.

(ТАРС).

Мініатюрна гармата

У місті Курорті артилерійського училища виготовили діють модель 85-міліметрової гармати зразка 1939 року. Все у ній діє, як у справжній. Вона заряджається снарядам, погін із допомогою механізму робиться прицілювання, грипати постріл, ствол відкочується, гільза автоматично відкачується.

Все це робиться на маленькому столі, до якого відноситься ця мініатюрна гармата, яка вразить точністю, освіжаючість дії своїх численних мікроелектричних механізмів.

(ТАРС).

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 22 листопада

Протягом 22 листопада в Угорщині наші війська з боями зайняли населені пункти Егерсолат, Дьєндешшоросі, Дьєндешшарья, Пашпекі, Нодь-Редо, Хенла, Дьєр.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів йшли бої місцевого значення.

За 21 листопада наші війська підбили і знищили 43 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 7 літаків противника.

Оперативне зведення за 23 листопада

Протягом 23 листопада на островах Сарема (Езель) наші війська вели бої по знищенню угруповання противника в південному краю острова і оволоділи сильно укріпленими опорними пунктами Гюр'є, Ідо і Млібо.

Кораблі Червонопрапорного Балтійського флоту 20 листопада в краю острова Сарема (Езель).

Авіація флоту потопила в Балтійському морі транспорт противника тоннажем у 4.000 тонн.

В Чехословаччині, на північ і на північний захід від Чоп, наші війська вели наступальні бої, в ході яких зайняли місто Чепель, а в пункти Собранце, Бунковце, Павлово, Капушани, Чічороче, Йорра, Чоп, що переходили з рук до рук знову зайняти нашими військами. В ході боїв на північ і на північний захід від Чоп наші війська взяли в полон 3.000 німецьких і угорських солдатів і офіцерів.

В Угорщині наші війська з боями зайняли населені пункти і залізничні станції Токай, Терча.

В боях за 21 і 22 листопада на території Угорщини наші війська взяли в полон 2.550 німецьких і угорських солдатів та офіцерів. Таємним чином, з 8 по 22 листопада на території Угорщини нашими військами взято в полон 14.470 німецьких і угорських солдатів та офіцерів.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів йшли бої місцевого значення.

За 22 листопада наші війська підбили і знищили 10 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 18 літаків противника.

висадили в політрі великий склад боєприпасів противника.

В Угорщині частини Н-ського з'єднання оволоділи населеним пунктом Толай, розташованим на західному березі ріки Тісса. Розвиваючи успіх, наші підрозділи розгромили гітлерівців на горі Толай і після впертого бою оволоділи залізничною станцією і населеним пунктом Таріла. На італійській лінії два поля підота противника перейшли в контратаку. Радянські піхотинці і артилеристи зустріли ворога саліями вогнем. В рядах німців сталася замішанина. Тоді наші бійці завдали гітлерівцям удару по флангу і примусили їх відступити. В цьому бою вбито понад 14 німецьких літаків.

Наші бомбардувальники і штурмовики завдали ударів по бойових порядках і резервах противника, що піхотинці У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 14 німецьких літаків.

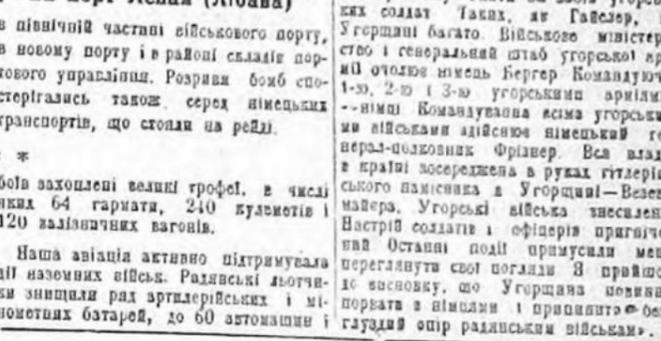
Почалися штабу першої угорської танкової дивізії заплан генерального штабу (Валффі) по перейшли на сторону Червоної Армії, повідомив: «Наважливий наступ радянських військ з південного сходу був цілковитим несподіванкою як для угорців, так і для німців. Ніхто не гадав, що радянські війська швидко переступили Рунулу і Трансильванські Альпи. Німецькі і угорські війська в цих боях зазнали тяжких поразок. Командир 3-ї угорської армії генерал-лейтенант Гайслер недовго сказав: «Доля Угорщина вирішувалася в районі Дебрецена. Тесер поразка Угорщина неминула». Гайслер—шмєць по національності. Він розуміє, що Угорщина програє війну, але продовжує грати на забій угорських солдатів Такач, як Гайслер, в Угорщині багато військового міністерства і генерального штабу угорської армії оточені німцями Бергер Командувачі 1-ю, 2-ю і 3-ю угорськими арміями—німецькі Командувачі всіма угорськими військами відомого німецького генерал-полковника Фрішвер. Вся влада в країні зосереджена в руках гітлерівського панієнца в Угорщині—Веземаллера. Угорські війська знесплені. Нестрій солдати і офіцери пригрозити останні події примусили мене переглянути свої погляди. В прийомні до вивчення, що Угорщина повинна порвати з німцями і примусити безглуздий опір радянським військам».

Масований паліт нашої авіації на порт Лепая (Лібава)

В ніч на 23 листопада наша авіація завдала дії вчинила масований паліт на порт Лепая (Лібава). В результаті бомбардування в порту вилетіло багато пожеж, що супроводжувалися вибухами. Особливо великі пожежі відмічені в північній частині військового порту, в новому порту і в районі складів портового управління. Розрив боїв спостерігалися також серед німецьких транспортів, що стояли на рейді.

На будапештському напрямі

Радянська артилерія переправляється через ріку Тісса. Фото І. Озерського та М. Альберта. (Фотохроніка ТАРС).

НА БУДАПЕШТСЬКОМУ НАПРЯМІ Радянська артилерія переправляється через ріку Тісса. Фото І. Озерського та М. Альберта. (Фотохроніка ТАРС).

Новими славними трудовими подвигами відповідають трудящі Запоріжжя на доповідь вождя

Колгоспники продають хліб державі

Колгоспники Полтавського району на високу оцінку Іх героїчної праці, зану товаришем Сталіним в його доповіді.

По всіх колгоспах обговорюється доповідь товариша Сталіна. Колгоспники Чайка Іван з артліт «Нове поле», батьки двох синів-фронтовиків, в загальних зборах сказав:

— Я продаю державі 15 пудів пшениці, щоб сини мої скоріше добили

бої захоплені великі трофеї, в числі яких 64 гармати, 240 кулеметів і 120 залізничних вагонів.

Наша авіація активно підтримує дії наземних військ. Радянські літаки знищили ряд артилерійських і мінометних батарей, до 60 автомашин і

Виконуючи ці зобов'язання, передові колективи цехів і бригад показують зразки високої продуктивності праці. Стахановськими діями відзначає кожний день колектив механічного цеху (пачальник тов. Войтовський), середній паробіток якого складає 124 проценти.

По-фронтовому вирує робота в механо-металургічному цеху. І в цьому підприємстві особливо відзначається автономний тов. Шмєк, який дає за зміну в середньому 178 і більше процентів ворни.

В бойовій раді наступаючих на фронті праці стали також будівники. 139 процентів за зміну—такий щоденний виробіток бригади Іванчирів тов. Девченко. 172 проценти дають щодня штурману бригади тов. Найденов І багатов інших.

Висока сталінська оцінка роботи трудівників талу в історичній доповіді ще більше підбадьорили колектив комбінату, який в нього новий струм сил і енергії, зазнала на своїй трудовій пошвага.

А. Барчук, директор комбінату «Запорізьський».

Наша відповідь магнітогорським і кузнечьким металургам

Виконуючи ці зобов'язання, передові колективи цехів і бригад показують зразки високої продуктивності праці. Стахановськими діями відзначає кожний день колектив механічного цеху (пачальник тов. Войтовський), середній паробіток якого складає 124 проценти.

По-фронтовому вирує робота в механо-металургічному цеху. І в цьому підприємстві особливо відзначається автономний тов. Шмєк, який дає за зміну в середньому 178 і більше процентів ворни.

В бойовій раді наступаючих на фронті праці стали також будівники. 139 процентів за зміну—такий щоденний виробіток бригади Іванчирів тов. Девченко. 172 проценти дають щодня штурману бригади тов. Найденов І багатов інших.

Висока сталінська оцінка роботи трудівників талу в історичній доповіді ще більше підбадьорили колектив комбінату, який в нього новий струм сил і енергії, зазнала на своїй трудовій пошвага.

А. Барчук, директор комбінату «Запорізьський».

Трудовий настрій

Коллектив будівників греблі Дніпрогоссу відомий на історичну доповідь вождя Сталіна рідом зобов'язався в часті виконувати Іх. Укладку бетону в побережній греблі успішно завершено і зараз широким фронтом розгортається трудовий настрій на укладанні побережньої греблі. 240 кубометрів бетону за добу—такі прагнення будівників греблі.

В роботі особливо відзначається бригада оздобників тов. Молєшніа. Пістери і всі форми на день—постійний виробіток цієї бригади. Відповідальним ділякою робота в зараз штроблення бетону. В цьому труд зразки показують організатори тов. Альошина і Вишняченка.

Розмова Й. В. Сталіна з вояком І. Шубашичем

22 листопада Голова Ради Народних Депутатів СРСР Й. В. Сталін прийняв Пред'єр-Міністра Запорізьких Справ Юр'я Івана І. Шубашича.

На прийомі були присутні Народний Комісар Запорізьких Справ СРСР В. М. Молотов, Заступник Голови Національного Комітету Визволення Югославії пан Ед Кардель і Посол Югославії в СРСР пан С. Смічак.

Указ Президії Верховної Ради СРСР Про нагородження тов. Куусінена Отто Вільгельмовича орденом Леніна

За видатні заслуги перед Радянською Державою і за багаторічну громадську та публіцистичну діяльність нагородити тов. Куусінена Отто Вільгельмовича орденом Леніна.

Голова Президії Верховної Ради СРСР М. КАЛІНІН Секретар Президії Верховної Ради СРСР О. ГОРКІН.

Москва, Кремль, 22 листопада 1944 року.

За 200 тонн одлі понад план

Виснаженій історичною доповіддю вождя Сталіна, колектив Мелітопольського одлівоексплуатаційного заводу в свій на день збільшує випуск продукції.

Завод виконав річний план з збільшенням до кінця грудня дата понад план 200 тонн масла.

Колгоспники продають хліб державі

«Кім» продав державі і своїх особистих запасів 300 пудів хліба. 1.200 пудів вони продали державі з артилерійського зерна. Колгоспники артліт «Резольвент» продали державі 3.000 пудів артилерійського хліба і здала зобов'язання виставити його на артилерійській ворожани колективу та колгоспників до літніще 25 листопада.

Продаж хліба державі гравець.

М. Шугей.

